

Winteradvies 2024

Aan de minister van Justitie en Veiligheid

De Politieonderwijsraad is een adviesorgaan waarvan de positie en taken bij wet zijn geregeld. De Raad adviseert de minister van Justitie en Veiligheid (gevraagd en ongevraagd) met betrekking tot het Nederlandse politieonderwijs en de Strategische Onderzoeksagenda Politie.

De Politieonderwijsraad fungeert daarnaast als een overleg- en afstemmingsorgaan tussen direct en indirecte betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs. De aandacht in de Politieonderwijsraad gaat in het bijzonder uit naar de relatie tussen de kenmerken en ontwikkelingen van de politiepraktijk, de (politie)arbeidsmarkt en het politieonderwijs, alsmede praktijkgericht en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dat daar betrekking op heeft. Daarbij heeft de relatie met het reguliere middelbaar beroepsonderwijs en het hoger (beroeps)onderwijs steeds de aandacht, evenals de internationale dimensie.

De samenstelling van de Politieonderwijsraad en de commissies Kwalificaties, Onderwijs en Onderzoek staat vermeld op www.politieonderwijsraad.nl.

Adres:

Koninginnegracht 62
2514 AG Den Haag

Postadres:

Postbus 25842
2502 HV Den Haag
Telefoon 088 1699080

www.politieonderwijsraad.nl

© Politieonderwijsraad, 15 december 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Advies	6
2.1 Criteria voor advisering over kwalificaties	6
2.2 Actualisering en (door)ontwikkeling van de kwalificatiestructuur politieonderwijs (KSP)	6
2.3 Monitor- en onderhoudsagenda voor vakspecialistische kwalificaties in 2025	7
3. Stand van zaken en voortgang	9
3.1 Adviesaanvraag over samenhang in de kwalificatiestructuur	9
3.2 Adviesaanvraag over flexibilisering en modularisering van het politieonderwijs	9
3.3 Sociale veiligheid in het politieonderwijs	9
3.4 Activiteiten van de commissie Onderzoek van de Raad	10
3.5 Gesprekken in het kader van ‘Over goed politieonderwijs gesproken’	10
Bijlage 1: Nieuwe kwalificaties	11
Forensische Opsporing – Identificeren- en Individualiseren van Schoen- & bandsporen.....	11
Forensische Opsporing – Identificeren – en Individualiseren van Werktuigsporen	12
Forensische Opsporing Verkeer – Toegepaste Dynamica	13
Forensische Opsporing - Analyse verkeersregelinstallaties	14

1. Inleiding

Aan de minister van Justitie en Veiligheid,

Voor u ligt het Winteradvies 2024 van de Politieonderwijsraad.

Tweemaal per jaar adviseert de Raad u over het politieonderwijs. In dit Winteradvies biedt de Raad u enkele nieuwe kwalificaties ter vaststelling aan (hoofdstuk 2). Ook adviseert de Raad u over een monitor- en onderhoudsagenda voor vakspecialistische kwalificaties.

De Raad heeft daarnaast recentelijk twee adviesvragen van u ontvangen en rondt binnenkort een advies af naar aanleiding van een al eerder ontvangen adviesvraag. De stand van zaken rondom deze adviesaanvragen is beschreven in hoofdstuk 3, evenals andere onderwerpen die de Raad in de afgelopen periode heeft besproken.

2. Advies

2.1 Criteria voor advisering over kwalificaties

De Raad heeft in de afgelopen periode een aantal nieuw ontwikkelde kwalificaties besproken. Hiervoor hanteert de Raad een aantal criteria, voor de inhoud van de kwalificaties en voor het proces van totstandkoming¹. Waar het de inhoud van de kwalificaties betreft, zijn de volgende aspecten aan de orde:

- Duurzaamheid: kan de kwalificatie meerdere jaren mee en is deze niet te concreet beschreven?
- Wettelijke kaders: voldoet de kwalificatie aan voorschriften vanuit onderwijswetgeving zoals de WEB en de WHW en/of voorschriften vanuit Politiewet- of regelgeving?²
- Herkenbaarheid: herkennen betrokken partijen zich in de kwalificatievereisten? Zijn deze op het juiste abstractieniveau geformuleerd?
- Relevantie beroepspraktijk: dekt de kwalificatie de behoeftestelling van de Politie af?³
- Doelmatigheid: sluit de kwalificatie aan op de vraag van de politie, vragen vanuit de samenleving en kenmerken van het vervolgonderwijs?⁴
- Samenhang: welke positie neemt de kwalificatie in ten opzichte van 'naburige' kwalificaties? Sluiten deze goed op elkaar aan, is er sprake van overlap of juist van hiaten?⁵

Bij het proces van totstandkoming gaat het om de volgende criteria:

- Onderbouwing: zijn de gebruikte bronnen en argumentatie valide?
- Navolgbaarheid: zijn de juiste gremia en/of personen betrokken bij de totstandkoming van de kwalificatie?

2.2 Actualisering en (door)ontwikkeling van de kwalificatiestructuur politieonderwijs (KSP)

Ontwikkelingen in politiewerk kunnen vragen om andere of nieuwe kennis, houding en vaardigheden die nodig zijn om politiewerk uit te voeren. Deze veranderingen worden vastgelegd in kwalificaties, zodat politiemedewerkers hier in hun opleiding goed op worden voorbereid. Ook ontwikkelingen in het politieonderwijs of regulier onderwijs kunnen aanleiding geven tot actualisering van de KSP. Dit betekent dat kwalificaties nieuw worden ontwikkeld, worden bijgesteld of komen te vervallen. Dit is een doorlopend proces.

¹ Deze criteria zijn geformuleerd als onderdeel van de evaluatie van de KSP, die de Raad in 2018 heeft uitgevoerd. De criteria zijn beschreven in het Raadsadvies *De kwalificatiestructuur politieonderwijs: bouwstenen voor de toekomst. Adviesrapport naar aanleiding van de evaluatie kwalificatiestructuur politieonderwijs*.

² Zoals omschreven in artikel 84 lid 3 van de Politiewet 2012, artikel 87 lid 2 en artikel 87 lid 5 van de Politiewet 2012. In het briefadvies over de KSP2021 (d.d. 14 april 2022) is omschreven hoe de Raad omgaat met dit criterium.

³ Zoals omschreven in artikel 84 lid 1 van de Politiewet 2012 en artikel 87 lid 2 van de Politiewet 2012

⁴ Zoals omschreven in artikel 87 lid 2 van de Politiewet 2012

⁵ Zoals omschreven in artikel 87 lid 1 van de Politiewet 2012

De Raad heeft de afgelopen maanden kwalificatievereisten besproken voor de volgende nieuwe kwalificaties, op voorstel van de Politieacademie en na advies van de commissie Kwalificaties.

Naam kwalificatie	Type kwalificatie	Datum advisering Raad
Forensische opsporing – Identificeren en individualiseren van schoen- en bandsporen	Vakspecialistisch	26 september 2024
Forensische opsporing - Identificeren- en individualiseren van werktuigsporen	Vakspecialistisch	26 september 2024
Forensische opsporing verkeer - Toegepaste dynamica	Vakspecialistisch	26 september 2024
Forensische opsporing - Analyse verkeersregelinstallaties	Vakspecialistisch	26 september 2024

De Raad adviseert u bovenstaande kwalificaties vast te stellen en te publiceren in de Regeling politieonderwijs.

De kwalificatievereisten voor deze kwalificaties zijn opgenomen in bijlage 1 van dit advies.

2.3 Monitor- en onderhoudsagenda voor vakspecialistische kwalificaties in 2025

Het is van belang dat de kwalificatiestructuur politieonderwijs (KSP) actueel is en blijft, om het politieonderwijs aan het politiewerk te helpen verbinden. Zoals omschreven in bovenstaande paragraaf, blijft de KSP actueel door kwalificaties nieuw te ontwikkelen, bestaande kwalificaties bij te stellen of door deze te laten vervallen. Om te bezien of deze activiteiten nodig zijn, is het van belang dat periodiek wordt bekeken of de kwalificaties nog voldoende actueel zijn.

De Raad heeft in de afgelopen jaren geadviseerd (Winteradvies 2022, Zomeradvies 2023) hoe dit op hoofdlijnen kan worden aangepakt. Ook heeft de Raad geadviseerd over een planning voor het monitoren, en indien nodig onderhouden, van de basiskwalificaties. Deze planning loopt tot 2026. Inmiddels heeft de Raad ook een concrete agenda besproken voor de vakspecialistische kwalificaties. Hierin staat vermeld welke vakspecialistische kwalificaties op welk moment worden onderzocht op hun mate van actualiteit, en waar nodig onderhoud wordt gepleegd.

Aan de hand van deze agenda bespreekt de commissie Kwalificaties van de Raad vakspecialistische kwalificaties per onderwijsteam van de Politieacademie. Op deze manier worden kwalificaties in onderlinge samenhang besproken en in een bredere context geplaatst van recente en te verwachten ontwikkelingen in het betreffende werkveld bij de Politie.

De opbrengst van deze bespreking is een overzicht van kwalificaties per team, (te verwachten) actualisatie van bijbehorende opleiding(en) en of dit gaat leiden tot aanpassingen in de betreffende kwalificatie(s). Als het nodig blijkt om kwalificaties bij te stellen, nieuw te ontwikkelen of te laten vervallen, neemt de Politieacademie hiertoe het initiatief conform bestaande afspraken.

In 2025 gaat dit om de vakspecialistische kwalificaties van de volgende onderwijsteams bij de Politieacademie:

Vergadering commissie Kwalificaties	Onderwijsteam bij de Politieacademie
Februari 2025	Team Generieke Opsporing (clusters tactiek, verhoor en vastlegging)
Mei 2025	Team Gebiedsgebonden Politie (clusters Wijk, Verkeer, Zorg & Veiligheid, Milieu)
September 2025	Team Conflict- en Crisisbeheersing
November 2025	Tussenevaluatie: past deze vorm van onderhoud bij de bedoeling? Op basis daarvan wordt een planning opgesteld voor 2026.

De Raad adviseert u om in te stemmen met bovenstaande agenda en werkwijze.

3. Stand van zaken en voortgang

In onderstaande paragrafen informeert de Raad u over de stand van zaken rondom een aantal thema's die de Raad in de afgelopen periode heeft besproken. Dit betreft onder meer de drie adviesaanvragen die u bij de Raad heeft neergelegd. Ook gaat de Raad in op het thema sociale veiligheid in het politieonderwijs en de activiteiten van de commissie Onderzoek.

3.1 Adviesaanvraag over samenhang in de kwalificatiestructuur

In november 2022 heeft u de Raad gevraagd om te adviseren over samenhang tussen alle kwalificaties in de KSP en over de vraag hoe kwalificaties zich verhouden tot politieopleidingen. Daarnaast heeft de Raad in dit kader onderzocht hoe de KSP als systeem tot zijn huidige complexe vorm is gekomen en welke achterliggende mechanismen daarbij een rol spelen.

In november 2024 heeft de Raad ingestemd met conceptadvies 'Kijk op de KSP' dat tegemoetkomt aan uw adviesvraag. De Raad verwacht het advies op korte termijn aan u aan te bieden.

3.2 Adviesaanvraag over flexibilisering en modularisering van het politieonderwijs

In uw brief van 23 april 2024 geeft u aan dat professionals vanuit verschillende uitvoeringsorganisaties en vanuit verschillende disciplines in de uitvoering (moeten) samenwerken. Dit leidt tot uw verwachting dat de vraag naar flexibilisering c.q. modularisering van het politieonderwijs nadrukkelijker op de agenda zal komen. Met het oog op deze ontwikkeling heeft u de Raad gevraagd te adviseren over:

1. De randvoorwaarden voor het flexibiliseren, in het bijzonder modulariseren, van (politie)onderwijs;
2. De waarborgen voor de kwaliteit van het onderwijs als bestaande kwalificaties en opleidingen hierop worden aangepast. U denkt daarbij in elk geval aan opbouw van het curriculum, eindtermen, toetsing & examinering en diplomering.

Inmiddels heeft de Raad op 21 november 2024 ingestemd met een plan van aanpak. De Raad zal u informeren over de voortgang via het Zomer- en Winteradvies.

3.3 Sociale veiligheid in het politieonderwijs

De commissie Onderwijs van de Raad verkent het thema sociale veiligheid bij het leren op school en op de werkplek. In de zomer en het najaar van 2024 zijn er oriënterende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van betrokken partijen en experts. Het doel was het thema scherper te krijgen en af te bakenen, en te bepalen waar de commissie Onderwijs en de Raad van toegevoegde waarde kunnen zijn. Uit deze gesprekken komt het beeld naar voren dat het thema uiterst relevant gevonden

wordt, veel perspectieven kent, en dat er momenteel verschillende initiatieven en trajecten lopen binnen de Politie en Politieacademie gericht op het verbeteren van de sociale veiligheid in de organisatie. Een vraag die ook naar voren kwam, is hoe en waar politiemedewerkers en leidinggevenden vaardigheden kunnen leren die gericht zijn op het voeren van het “schurende gesprek” met betrekking tot ongewenst gedrag. De commissie wil daar in 2025 een antwoord op kunnen geven.

De Raad informeert u in 2025 verder over de uitkomsten van de verkenning.

3.4 Activiteiten van de commissie Onderzoek van de Raad

In de vergadering van mei 2024 heeft de Raad ingestemd met het kader waarbinnen de commissie Onderzoek haar rol zal vervullen. Sindsdien is gewerkt aan de samenstelling van de commissie. Deze is nagenoeg gereed zodat een eerste bijeenkomst van de commissie kan worden gepland.

Inmiddels heeft uw ministerie een adviesvraag aan de Raad aangeboden. Deze adviesvraag richt zich met name op (1) de samenhang van het onderzoeksveld en overzicht in het kennislandschap, (2) een effectieve en efficiënte inzet van middelen voor kennisontwikkeling, (3) een inhoudelijke beoordeling op de kennis- en onderzoeksagenda's, (4) het voorkomen van niet-functionele overlap en (5) de optimale benutting van de doorwerking van onderzoek.

In de eerste bijeenkomst van de commissie zal onder andere het plan van aanpak worden besproken. Naar verwachting bespreekt de Raad het plan van aanpak in maart 2025.

3.5 Gesprekken in het kader van ‘Over goed politieonderwijs gesproken’

In 2023 bracht de Raad de rapportage ‘Over goed politieonderwijs gesproken’ uit. In deze rapportage beschrijft de Raad welke aspecten een rol spelen bij de vraag: wat is goed politieonderwijs? Ook bevat de rapportage een staalkaart waarin deze aspecten kort zijn beschreven. Docenten, studenten, leidinggevenden, bestuurders en andere betrokkenen kunnen deze staalkaart gebruiken om in gesprek te blijven over goed politieonderwijs.

De Raad onderstreepte in de rapportage dat het van belang is om dit gesprek te blijven voeren. In dit kader hebben de leden van de Raad in oktober 2024 gesproken over het belang van een onderwijsinhoudelijke visie op politieonderwijs, tijdens het afscheid van prof. dr. Edith Hooge als voorzitter van de Politieonderwijsraad. In 2025 gaan leden van de commissie Onderwijs van de Raad in dialoog met docenten en begeleiders over het thema professionele identiteit en loopbaanperspectief.

Daarnaast heeft de Raad het voornemen om in de loop van 2025, mede naar aanleiding van de eerste ervaringen en indrukken van de nieuwe voorzitter, opnieuw een open gesprek over de gewenste ontwikkeling (in de breedste zin) van onderwijs en opleidingen ten behoeve van de politie te beleggen. De strategische agenda van de Politie zal daarbij uiteraard worden betrokken.

Bijlage 1: Nieuwe kwalificaties

Kwalificatiedossier Forensische Opsporing – Identificeren- en Individualiseren van Schoen- & bandsporen

Kwalificatievereisten geven aan wat de student moet laten zien om te voldoen aan de eisen van de kwalificatie op het niveau van startbekwaamheid.

Kwalificatievereisten

De student is in staat om:

- een vergelijkend schoen- & bandsporenonderzoek uit te voeren met inachtneming van de daarbij geldende veiligheids- en werkinstructies en aanwending van de juiste juridische bevoegdheden.
- opsporingsbelangen en andere belangen tegen elkaar af te wegen en vervolgens te komen tot een juiste keuze van de toe te passen onderzoeksmethoden en onderzoekshandelingen.
- de verrichte onderzoeks-handelingen en bevindingen zowel schriftelijk als visueel op een heldere en gefundeerde wijze (digitaal) vast te leggen in het onderzoeksdossier.
- conclusies te trekken in verbale waarschijnlijkheidstermen die in lijn zijn met de bevindingen in het onderzoeksdossier.
- de vastgelegde onderzoeks-handelingen, bevindingen en conclusie mondeling te onderbouwen/toe te lichten.

Kwalificatiedossier Forensische Opsporing – Identificeren – en Individualiseren van Werktuigsporen

Kwalificatievereisten geven aan wat de student moet laten zien om te voldoen aan de eisen van de kwalificatie op het niveau van startbekwaamheid.

Kwalificatievereisten

De student is in staat om:

- Een vergelijkend microscopisch werktuigsporenonderzoek uit te voeren aan werktuigen en sporen met inachtneming van de daarbij geldende veiligheids- en werkinstructies en aanwending van de juiste juridische bevoegdheden.
- Opsporingsbelangen en andere belangen tegen elkaar af te wegen en vervolgens te komen tot een juiste keuze van de toe te passen onderzoeksmethoden en onderzoekshandelingen.
- De verrichte onderzoekshandelingen en bevindingen zowel schriftelijk als visueel op een heldere en gefundeerde wijze (digitaal) vast te leggen in het onderzoeksdossier.
- Conclusies te trekken in verbale waarschijnlijkheidstermen (dan wel met de likelihood ratio methode) die in lijn zijn met de bevindingen in het onderzoeksdossier.
- De vastgelegde onderzoekshandelingen, bevindingen en conclusie mondeling te onderbouwen/toe te lichten.

Kwalificatiedossier Forensische Opsporing Verkeer – Toegepaste Dynamica

Kwalificatievereisten geven aan wat de student moet laten zien om te voldoen aan de eisen van de kwalificatie op het niveau van startbekwaamheid.

Kwalificatievereisten

- De student is in staat om een analyse te maken van bewegingen van personen en voertuigen, alsmede andere beïnvloedingsfactoren daarop en kan deze analyse valideren.
- De student heeft kennis van dynamica en kan deze kennis toepassen op bewegingsanalyses van personen en voertuigen, alsmede andere beïnvloedingsfactoren daarop, voorafgaand en na afloop van een botsing.
- De student is in staat om de uitkomsten van de analyses en data op kritische wijze te verwerken in dataverwerkingsprogramma's volgens de geldende werkinstructies.
- De student kan data (uit bijvoorbeeld een bewegingsverloop of snelheidsverloop van een voertuig) op verantwoorde wijze visualiseren
- De student kan op statistisch verantwoorde wijze met resultaten omgaan.
- De student kan resultaten op verantwoorde wijze onderbouwen en deze op een juridisch juiste wijze vastleggen.

Kwalificatiedossier Forensische Opsporing – Analyse verkeersregelinstallaties

Kwalificatievereisten geven aan wat de student moet laten zien om te voldoen aan de eisen van de kwalificatie op het niveau van startbekwaamheid.

Kwalificatievereisten

- De student is in staat om verklaringen/sporen te vergelijken met de werking van de verkeersregelinstallatie en vervolgonderzoeken te initiëren met inachtneming van de daarbij geldende veiligheids- en werkinstructies en aanwending van de juiste juridische bevoegdheden.
- De student is in staat om de werking van een verkeersregelinstallatie vast te stellen en te verklaren.
- De student is in staat om diverse scenario's op de juiste manier op te stellen, waarbij hij de sporenbeelden, resultaten uit vervolgonderzoeken en data uit een verkeersregelinstallatie op de juiste wijze interpreteert en zodoende tot een gefundeerde analyse komt.
- De student is in staat om als getuige-deskundige op te treden.
- De student kan de verrichte handelingen en bevindingen zowel schriftelijk als visueel op de juiste wijze vastleggen.